

INNU TA' L-ISTUDENTI UNIVERSITARJI

1944

Versi ta':

ALBERT M. CASSOLA

Muzika ta':

CARMELO PACE

STUDENTS' REPRESENTATIVE COUNCIL

1944.

Agendabookshop

L-Innu ta' l-Istudenti Universitarji : l-ewwel parti

minn Mro. Manoel Pirotta

L-Innu tal-Istudenti Universitarji¹ (*Hymn for University Students*) huwa l-isem tal-innu uffiċjali, kemm tal-istudenti tal-Università ta' Malta, kif ukoll ta' Ġan Frangisk Abela² Junior College li jiffirma parti minn dil-istituzzjoni terzjarja. Għaldaqstant, l-iskop ta' dal-artiklu hu biex il-qarrej isir jaf bl-eżistenza ta' dal-Innu. Ta' min jgħid li l-Innu aktarx jindaqq dejjem mill-orkestra tal-kulleġġ waqt il-ħafna kuncerti li hi tagħti matul is-sena kollha, kemm f'Malta u Għawdex, kif ukoll meta tkun mistiedna ddoqq barra minn xtutna bħala parti minn skambju kulturali ma' xi skola post sekondarja oħra, jew liċeo mużikali. Għal min jinteressah, l-Innu jinsab ukoll irrekordjat fuq CD³ li dil-orkestra kienet ħarġet fl-2013 għall-okkażjoni tal-15-il sena mit-twaqqif tagħha fil-bidu tas-sena akkademika tal-1998.

Biex ngħinkom tapprezzaw aktar dal-Innu, iddeċidejt li jkun aħjar jekk dal-artiklu nqassamulkom f'erba' partijiet, li bejniethom bħal jikkorrespondu tajjeb mal-erba' staguni tas-sena. Dan qed naghmlu peress li *BOOKmark*, in-*newsletter* tal-librerija tal-kulleġġ, toħroġ proprju kull xahrejn. Hekk mela, fil-Ħarifa (Ottubru-Novembru) ser inkun qed nintroduċikom mal-Innu u l-isfond storiku li fih twieled; fix-xahar tal-Milied u l-qieragħ tax-Xitwa (Diċembru – Jannar) ser inlaqqgħakom mal-kompożitur tal-Innu – Mro. Carmelo Pace (dil-parti ser tkun akkumpanjata wkoll minn lista ta' xogħlijiet natalizji tal-istess kompożitur); f'tarf ix-xitwa u dħul ir-Rebbiegħa (Frar – Marzu) ser niltaqqgħu mal-poeta tal-Innu: Albert Maria Cassola; u nagħlaq b'analizi dettaljata tal-Innu qabel ma jidħol is-Sajf (April – Mejju).

¹Aktarx li għall-bidu, dal-Innu kien ġie mgħammed bl-isem ta' 'Innu Universitarju ta' Malta'. Dat-titlu nsibuh imniżżel kemm fuq il-paġna tal-versi kif ukoll fuq l-ewwel paġna tal-mużika oriġinali tal-Innu li jinsabu mefugħin fl-arkivji mużikali tal-Mużew tal-Katidral tal-Imdina (Music Ms. No: 2991 [Microfilm Proj. No.: 8188]). Kien biss wara li ġie litografat li bidel ismu għal 'Innu tal-Istudenti Universitarji'. Huwa ferm diffiċli biex wieħed isir jaf min setgħet kienet il-persuna resposabbli wara dal-bdil fl-isem, żgħir jew kbir, skont mil-liema aspett jew lenti tħares lejha. Żgur imma li, minħabba f'hekk il-kelma 'Malta' ma baqgħetx tidher aktar fl-isem uffiċjali tal-Innu, bil-konsegwenza li, student barrani mhux bilfors seta' jkun jaf li dan kien inkiteb apposta għall-Università, sa dak iż-żmien waħdanija, ta' Malta. B'hekk ukoll, tnaqqas drastikament l-element patrijottiku li l-kelma b'konnotazzjoni nazzjonali setgħet qatt iġġorr magħha. Dal-element madankollu baqa' xorta waħda jbaqbaq fil-versi ta' Albert Maria Cassola li waqtiet jieħdu saħansitra xejra militanti, speċjalment fir-ritornell.

²Il-Konti Giovanni Francesco Abela (1582-1655) twieled il-Birgu min-nobbli Marco Habela u Bernardina Vella. Jibqa' magħruf l-aktar għall-kitba tiegħu *Della Descrizione di Malta Isola Nel Mare Siciliano Con Le Sue Antichità, et Altre Notitie* (1647) minħabba li jagħtina tagħrif importanti fuq Malta, fuq l-istituzzjonijiet maltin, fuq il-popli li ħakmu l-gzejjer tagħna f'iżmna differenti, kif ukoll fuq ismijiet ta' postijiet u personalitajiet maltin. Minħabba f'hekk, huwa jitqies bħala missier l-istorjografija maltija. Abela jinsab midfun fil-knisja konventwali tal-Ordni tal-Kavallieri Ospitalieri ta' San Ġwann, il-Belt Valletta. Il-Junior College tal-Università ta' Malta huwa msemmi għal dal-ewwel storiku Malti.

³*Celebrating 15 Years ... University of Malta Junior College Orchestra* A.D. 1998. CD: LM0042880. Surmast-Direttur: Mro. Manoel Pirotta. Recording: V&F Recording Studio, Żejtun. Mastering: Vanni Farrugia.

Ritratt awtografat ta' Tonino Xiberras, awtur tad-Djarju li huwa kiteb fl-eqqel tal-Gwerra

Għal aktar gost, kull waħda minn dal-erba' partijiet ser tkun qed tiftaħ b'silta qasira meħuda mid-Djarju ta' ċertu Dun Anton Xiberras (1921-2006), qassis-poeta Naxxari, fejn jiddeskrivi l-istaġuni b'Malti sabiħ u mill-aktar safi. Dan id-Djarju, li jikkonsisti f'għadd ta' pitazzi manuskritti, kitbu meta kien għadu s-Seminarju tal-Furjana jistudja għal qassis fi żmien it-Tieni Gwerra Dinjija. Fuq il-qoxra ta' barra ta' kull pitazz, li huwa jsejjaflu 'ktieb', Dun Anton ħa ħsieb inizzel ukoll minn liema sa liema data twassal dik il-parti tad-Djarju. Barra minn hekk, il-paġni f'kull ktieb-pitazz huma innumerati, u ġieli jagħti l-każ li l-għadd tagħhom jibqa' sejjer minn wiehed għall-ieħor. Dawn huma t-tip ta' referenzi li ser issibu mnizzlin f'tarf kull silta li minnhom tkun meħuda.

'Jasal kull meta, wara l-jiem sħuna tas-sajf, ikun tbiegħdu ħafna minna, u l-kesħa tal-ħarifa tibda kultant tinħass ma' xi ziffa ħalliela ġejja minn pajjiżi kesħin, meta xi sħaba mis-sema griz u aktarx sewdieni traxxax fuqna l-ħlewwa ta' bennitha, u lilna ddaħħalna biex nistkennu fl-għorof tagħna, jasal iva mad-dħul tax-xahar ta' Novembru, il-leħen bekkej u newwieħi tal-qniepen tal-knisja biex kieku jitolbuna niftakru fil-mejtin tagħna.' (Il-Għaxar ktieb: Lulju 1945 – Jannar 22, 1946: Novembru, p. 9.)

Sfond storiku: Malli faqqgħet it-Tieni Gwerra Dinjija, is-Surmast⁴ Carmelo Pace ma setax ikompli għaddej bil-ħidma professjonali tiegħu bħala għalliem tal-mużika. Minflok, kellu jagħmilha ta' *shelter supervisor* fejn kien jieħu ħsieb bosta refuġjati li kienu spicċaw bla saqaf fuq rashom. Xi żmien wara ntbagħat jaħdem f'uffiċċju l-Belt stess bħala skrivan mal-*Air Force*. Iżda minkejja dan, huwa xorta waħda rnexxielu jwaqqaf orkestrina⁵ biex jallegra lir-refuġjati. Kien isib ħin ukoll imur jgħallem il-mużika wara l-ħin tax-xogħol fil-*Command School of Education*. Kien f'dan iż-żmien ukoll li, il-familja Pace marret toqgħod f'Tas-Sliema wara li d-dar tagħhom tal-Belt kienet sfat imġarrfa bil-bombi tal-għadu. Malli spicċat il-Gwerra, is-Surmast Carmelo Pace reġa' taha mill-ewwel għall-kompożizzjoni, u fost l-ewwel xogħlijiet li ħarġu mill-pinna prolifika tiegħu nsibu proprju l-Innu tal-Istudenti Universitarji. Dan wara li, fl-1944 il-*University Students' Representative Council* (illum magħruf bħala l-Kunsill Studenti Universitarji) kien nieda kompetizzjoni nazzjonali biex jintagħzel l-innu uffiċjali għall-Università ta' Malta. Għal dan il-konkors kienu ġew imsejħa ħamsa min-nies, fosthom tliet kompożituri magħrufin sew fix-xena mużikali lokali, biex jagħmluha ta' ġurija. Infatti, il-bord kien magħmul minn dawn in-nies li ġejjin: Mro. Dr. S. Caruana B.Sc., M.D.⁶, Mro. Giuseppe Camilleri (1903-76), Mro. Josie Mallia Pulverenti (1896-1964), is-Sur. J. Azopardi B.Sc., u s-Sur Victor Frendo bħala President. L-Innu tas-Surmast Pace, fuq versi bil-Malti ta' Albert Maria Cassola, kien ġie l-ewwel. F'ittra datata 29 ta' Diċembru, is-Sur Victor Frendo, bħala President tal-bord tal-ġurija, kien feraħ lill-kompożitur talli kiseb l-ewwel premju. Ftit wara, l-Innu kien ġie litografat⁷ mill-istampatur P. Bonavia f'Tas-Sliema u ndaqq għall-ewwel darba nhar il-21 ta' Jannar 1945 waqt il-kunċert annwali universitarju.

Jissokta fil-ħarġa tal-*BOOKMark* li jmiss.

⁴Titlu mogħti lil dik il-persuna responsabbli mid-direzzjoni ta' orkestra, banda jew xi forma ta' grupp mużikali ieħor.

⁵Orkestra żgħira magħmula minn ftit mużiċisti għal skop ta' daqq f'tiġijiet jew festini privati.

⁶Kien imexxi l-Amateur Orchestra Mozart.

⁷Il-litografija tinvolti l-proċess biex jingibdu kimikament kopji ta' disinj u stampi fuq il-wiċċ ta' biċċa metall lixxa qabel ma' dawn jiġu stampati.